

ЕЛЕКТРОЕНЕРГИЕН СИСТЕМЕН ОПЕРАТОР ЕАД

1618 София, бул. „Цар Борис III“ № 201; тел. (02) 9696802; факс (02) 9626189; e-mail: eso@eso.bg

Заличено по чл. 2 от 33ЛД

Дата: ..... / .....

ПРАВИЛА

за

**провеждане на тръжни процедури за закупуване на
разполагаемост за резерви за първично регулиране
на честотата, автоматично вторично регулиране и
ръчно вторично регулиране на честотата и
обменните мощности**

СЪДЪРЖАНИЕ

Раздел I.	Общи положения	3
Член 1.	Предназначение и основания	3
Член 2.	Размер на резервите за допълнителни услуги	3
Член 3.	Определения	4
Член 4.	Тръжна информация.....	5
Раздел II.	Предварителен подбор на доставчиците на допълнителни услуги	5
Член 5.	Изисквания към доставчиците на допълнителни услуги.....	5
Член 6.	Предварителен подбор на доставчици на допълнителни услуги.....	6
Член 7.	Заявления за участие в предварителен подбор	7
Член 8.	Ред за предварителен подбор на участниците	7
Член 9.	Регистър на допуснатите участници, придобили право да участват в тръжни процедури	8
Член 10.	Изключване от регистъра.....	8
Раздел III.	Тръжни процедури.....	9
Член 11.	Основни принципи	9
Член 12.	Участие и класиране в тръжни процедури за резерв за първично регулиране на честотата 11	
Член 13.	Участие и класиране в тръжни процедури за резерв за автоматично вторично регулиране на честотата и обменните мощности	12
Член 14.	Участие и класиране в тръжни процедури за резерв за ръчно вторично регулиране на честотата и обменните мощности	13
Член 15.	Нарушение при изпълнение на техническото предложение	14
Член 16.	Извънредни ситуации	15
Раздел IV.	Разни	15
Член 17.	Съобщения.....	15
Член 18.	Ограничаване на отговорността	15
Член 19.	Поверителност	15
Член 20.	Независимо действие.....	15
Член 21.	Приложимо законодателство и ureждане на спорове.....	15
Член 22.	Непреодолима сила.....	16
Член 23.	Изменение на правилата	16
Раздел V.	Приложения.....	16

Раздел I. Общи положения

Член 1. Предназначение и основания

- (1) На основание чл. 129 и чл. 131 от ПТЕЕ „Електроенергиен системен оператор” ЕАД (ECO) провежда тръжни процедури за закупуване на разполагаемост за допълнителни услуги - резерв за първично регулиране на честотата и резерв за вторично (автоматично и ръчно) регулиране на честотата и обменните мощности, за осъществяване на общия баланс между производството и потреблението на електрическа енергия и за сигурното функциониране на електроенергийната система.
- (2) Резерв за първично регулиране на честотата е разполагаем резерв на активна мощност необходим, за да се удържа честотата на системата след възникването на дисбаланс съгласно чл.3, §2, ал.6 от Регламент (ЕС) 2017/1485 на Комисията, чрез изпълнение на процеса описан в чл. 142 от същия Регламент.
- (3) Резерв за автоматично вторично регулиране на честотата и обменните мощности е разполагаем резерв на активна мощност необходим, за да се възстанови честотата на системата до зададената и стойност и да се възстанови балансът на мощностите така че да бъде изпълнявана графика за междусистемен обмен на контролния блок и който може да се задейства от автоматично устройство за управление съгласно чл.3, §2, ал.99 от Регламент (ЕС) 2017/1485 на Комисията, чрез изпълнение на процеса описан в чл. 145, §4 с цел да се постигне целта на управление в съответствие с член 143, §1 от същия Регламент.
- (4) Резерв за ръчно вторично регулиране на честотата и обменните мощности е разполагаем резерв на активна мощност, необходим за да се възстанови честотата на системата до зададената и стойност и да се възстанови балансът на мощностите така че да бъде изпълнявана графика за междусистемен обмен на контролния блок, чрез изпълнение на процеса описан в чл. 145, §5 от Регламент (ЕС) 2017/1485 на Комисията.
- (5) Тези правила регламентират реда и условията, при които ECO провежда тръжни процедури по ал. 1, чрез уеб-базирана платформа за организиране на тръжни процедури.
- (6) Тези правила са утвърдени от изпълнителния директор на ECO и влизат в сила от датата на публикуването им на уеб-базирана платформа за организиране на тръжни процедури.

Член 2. Размер на резервите за допълнителни услуги

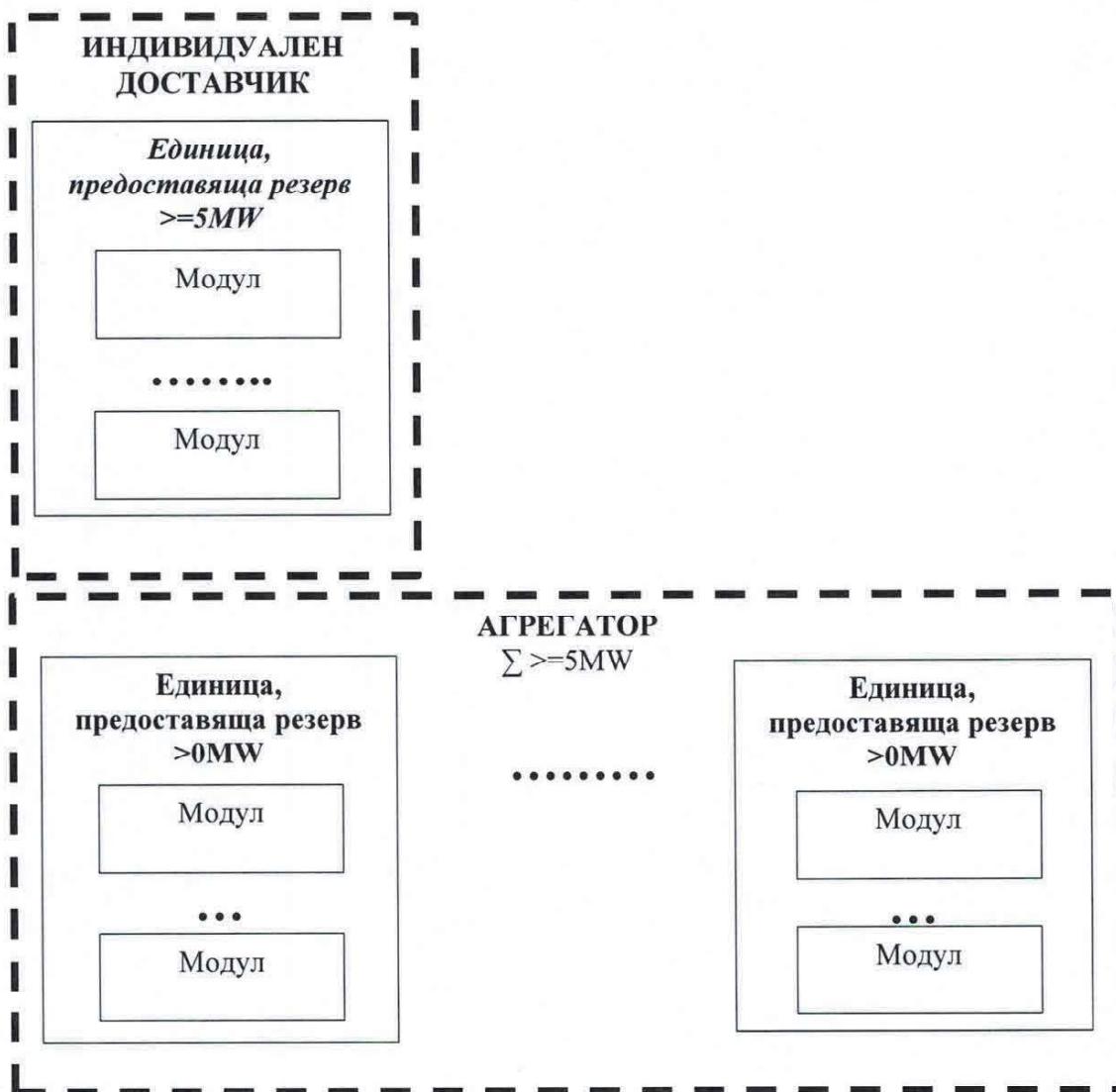
- (1) Размерът на резерв за първично регулиране на честотата се определя съгласно чл. 97, ал. 4, т. 1 и т. 2 от ПУЕЕС, чл. 153 от Регламент (ЕС) 2017/1485 на Комисията и В-2 на Synchronous Area Framework Agreement for RG CE (склучен на основание чл. 118 от същия регламент).
- (2) Размерът на автоматичния резерв за вторично регулиране на честотата и обменните мощности се определя съгласно чл. 98, ал. 4, т. 1 от ПУЕЕС и чл. 157 от Регламент (ЕС) 2017/1485 на Комисията и В-6-2-2-1-5 на Synchronous Area Framework Agreement for RG CE (склучен на основание чл. 118 от същия регламент).
- (3) Размерът на ръчния резерв за вторично регулиране на честотата и обменните мощности се определя в съответствие с чл. 157 от Регламент (ЕС) 2017/1485 на Комисията.

Член 3. Определения

Допълнителна услуга по тези правила включва: резерв за първично регулиране на честотата и резерв за вторично (автоматично и ръчно) регулиране на честотата и обменните мощности;

Доставчик на допълнителни услуги – пазарен участник, регистриран по реда на тези Правила и е собственик и/или представлява единица/и, предоставяща резерв, способен/ни да предоставя/т една или повече допълнителни услуги съгласно договор, сключен по тези правила. Може да бъде:

- **Индивидуален доставчик** – когато притежава или представлява самостоятелна единица/модул, предоставяща резерв с разполагаема резервна мощност по-голяма или равна на 5 MW в съответствие с ограничението по чл. 147 от ПТЕЕ;
- **Агрегатор** - когато притежава или представлява присъединени към повече от една точка група от самостоятелни единици/модули, предоставящи резерв с обща сумарна разполагаема резервна мощност по-голяма или равна на 5 MW в съответствие с ограничението по чл. 147 от ПТЕЕ. Всички единици/модули в състава на групата на Агрегатора следва да са регистрирани като преки членове;

Единица, предоставяща резерв - означава отделен модул или съвкупност от модули за производство на електроенергия и/или потребяваща/и единица/и и/или съоръжения за съхранение на електрическа енергия, свързани към обща точка на присъединяване, отговарящи на изискванията за предоставяне на резерв за първично регулиране на честотата и резерв за вторично (автоматично и ръчно) регулиране на честотата и обменните мощности;

ЗЕ – Закон за енергетиката;

KEBP - Комисия за енергийно и водно регулиране;

Модул за производство на електроенергия - класифицирани като тип В, С и D в съответствие с критериите, формулирани в чл. 5 от Регламент (ЕС) 2016/631 на Комисията;

Потребяваща/и единица/и - неделим набор от инсталации, съдържащи оборудване, което може да бъде управлявано активно от собственика на потребяващо съоръжение, поотделно или съвместно като част от обединено представяне на потребителите чрез трета страна с цел предоставяне на услуги на системния оператор;

Уеб-базирана платформа за организиране на тръжни процедури (Платформата) - Специализирана платформа, администрирана от ЕСО под формата на уеб-базиран софтуерен продукт, на която регистрираните участници подават предложенията си, а операторът на електропреносната мрежа използва за регистриране на участниците, обявяване на тръжни процедури, събиране на предложения, класиране на участниците и публикуване на резултатите от тръжните процедури.

Правила/та – Правила за провеждане на тръжни процедури за закупуване на разполагаемост за резерви за първично регулиране на честотата, автоматично вторично регулиране и ръчно вторично регулиране на честотата и обменните мощности, включително и приложението към тях - тези правила.

ПТЕЕ - Правила за търговия с електрическа енергия;

ПУЕЕС - Правила за управление на електроенергийната система;

Разполагаемост за допълнителна/и услуга/и – резервна/и мощност/и предоставяна/и от доставчик на допълнителни услуги за една или повече допълнителни услуги.

Член 4. Тръжна информация

- (1) ЕСО провежда тръжни процедури в Платформата, чрез която събира предложения за разполагаемост за допълнителни услуги, провежда тръжни процедури и обявява резултатите от тях.
- (2) ЕСО също така публикува на Платформата:
  1. актуалните Правила;
  2. съобщения съгласно тези Правила;
  3. регистър на участниците, покрили изискванията за участие в тръжни процедури, съгласно тези тръжни правила;
  4. всякакви други сведения във връзка с тръжните процедури.

Раздел II. Предварителен подбор на доставчиците на допълнителни услуги

Член 5. Изисквания към доставчиците на допълнителни услуги

- (1) Доставчикът на допълнителни услуги успешно да е преминал процедурата за предварителен подбор.

- (2) Доставчикът на допълнителни услуги трябва да има сключен договор за достъп и пренос с ЕСО.
- (3) Да са монтирали средства за телекомуникация и телемеханика за нуждите на предоставяне на телематична информация в реално време.
- (4) Да имат изградено нетно измерване на електрическа енергия на съответните единици/модули, предоставящи резерв, а когато е приложимо и брутно измерване на електрическа енергия. Ако дадени единици/модули, предоставящи резерв, не са оборудвани със средства за търговско измерване на нетни количества електрическа енергия, позволяващи разделно отчитане на електрическа енергия от/за всяка единица/модул, се прилага взаимно одобрена методика за разделяне на нетните измерени количества като цяло по отделни единици/модули на база информацията за измерените нетни и/или брутни количества електрическа енергия за конкретна единица/модул. В тези случаи методиката се прилага като неразделна част към договора по Приложение №3 от тези правила.
- (5) Да са включени със статус „активен“ в регистъра на допуснатите участници, придобили право да участват в тръжни процедури.
- (6) Да не са в производство по несъстоятелност или ликвидация видно от публични регистри, достъпни чрез интернет.
- (7) Първично регулиране на честотата може да се предоставя от индивидуален участник или агрегатор, ако съответните им единици/модули, предоставящи резерв, изпълняват минималните технически изисквания на чл. 97 от ПУЕЕС, чл. 154 от Регламент (ЕС) 2017/1485 на Комисията и има търговски график за доставка на електроенергия за целия период на доставка.
- (8) Вторично (автоматично и ръчно) регулиране на честотата и обменните мощности може да се предоставя от индивидуален участник или агрегатор, ако съответните им единици/модули, предоставящи резерв, изпълняват минималните технически изисквания на чл. 158 от Регламент (ЕС) 2017/1485 на Комисията.
- (9) Детайлните минимални технически изисквания по ал. 3, 7 и 8 са представени в Приложение №1 към настоящите правила.

Член 6. Предварителен подбор на доставчици на допълнителни услуги

- (1) Предварителен подбор на доставчици на допълнителни услуги се прилага за всички кандидати, които желаят да участват в предоставянето на разполагаемост за резерви за първично регулиране на честотата и вторично (автоматично и ръчно) регулиране на честотата и обменните мощности.
- (2) Всеки кандидат за доставчик на допълнителни услуги е длъжен да подаде заявление до ЕСО за предварителен подбор по образец (Приложение №2 към настоящите правила), наличен на Платформата.
- (3) Всеки кандидат за доставчик на допълнителни услуги представя към заявлението по ал. 2 динамични параметри, представляващи съвкупност от данни и характеристики на отделните единици/модули, предоставящи резерв, свързани с възможността им за промяна на изходната мощност, съгласно формата в Приложение №1.
- (4) Доставчикът на допълнителни услуги придобива право за участие в тръжни процедури за предоставянето на разполагаемост за допълнителни услуги само ако успешно премине предварителния подбор на ЕСО, resp. ще бъде включен със статус „активен“ в регистъра на допуснатите участници.

Член 7. Заявления за участие в предварителен подбор

- (1) Участниците изготвят заявление за участие в предварителен подбор, по образец, съгласно Приложение №2.
- (2) Заявлението за участие в предварителен подбор се подписва от представляващия заявителя или от специално упълномощен негов представител. Към заявлението се прилага заверено копие от пълномощното.
- (3) С подписването на заявлението за участие в предварителен подбор, участникът се съгласява да изпълнява всички условия, които се съдържат в тези Правила.
- (4) Заявлениата се подават на адреса на ЕСО или по електронна поща на eso@eso.bg.
- (5) Участниците могат да подават заявления за участие в предварителен подбор по всяко време в периода на действие на тези Правила.
- (6) Получените заявления се вписват във входящ регистър.
- (7) При промяна на данните, предоставени за целите на предварителния подбор и последващото включване със статус „активен“ в регистъра на допуснатите участници, участникът е задължен да информира ЕСО в рамките на 5 работни дни от датата настъпване на промяната, като задължението за уведомяване за настъпила промяна остава в сила и за периода след включване в регистъра.

Член 8. Ред за предварителен подбор на участниците

- (1) ЕСО назначава комисия за предварителен подбор (съответства на процедура по предварително оценяване по смисъла на чл. 155 и чл. 159 от Регламент (ЕС) 2017/1485 на Комисията), която проверява данните от заявлението за участие в предварителен подбор в рамките на 15 работни дни от получаването му.
- (2) В случай че не е предоставена цялата изискуема информация в заявлението за участие в предварителен подбор и приджурявашите документи, комисията може да изиска от участника предоставяне на документи и/или разяснения по тях.
- (3) В случай че е предоставена цялата изискуема информация, в рамките на следващите 45 календарни дни от получаването ѝ, ЕСО указва на кандидата периодите, в които неговите единици/модули ще бъдат тествани за способността им да предоставят заявените резерви, съгласно минималните технически изисквания в Приложение №1 и чл. 5, ал. 7 и 8.
- (4) След провеждане на тестовете се подписва двустранен протокол, който отразява постигнатите технически параметри на съответните единици/модули.
- (5) В случай на неуспешни тестове по ал. 3 в срок до 15 календарни дни от подписване на протокола по ал. 4, ЕСО указва на кандидата периодите, в които неговите единици/модули ще бъдат тествани повторно за способността им да предоставят заявените резерви.
- (6) В случаите на провеждане на тестове по ал. 3 и ал. 5, отклоненията от търговските му графики са за сметка на участника, в т.ч. ако няма известен търговски график за доставка.
- (7) При успешни тестове по ал. 3 или ал. 5, участникът подписва договор (Приложение №3) за предоставяне на допълнителни услуги и се вписва с реално постигнатите технически параметри съгласно протокола по ал. 4 в Регистър на допуснатите участници, придобили право да участват в тръжни процедури.

- (8) В случай че изискванията за регистрация не са изпълнени, ЕСО отказва регистрация на участника и посочва мотивите за това.
- (9) Всички участници, които към датата на публикуване на настоящите Правила са включени в регистъра на доставчиците на балансираща енергия, за да участват в нови тръжни процедури за предоставяне на разполагаемост за първично регулиране на честотата и вторично (автоматично и ръчно) регулиране на честотата и обменните мощности, следва да бъдат пререгистрирани по реда на тези правила. За целите на пререгистрацията заинтересованите лица представят заявление за участие в предварителен подбор (по приложен към настоящите правила образец), придружен от съответните документи, с които се доказва изпълнение на изискванията на настоящите Правила.

Член 9. Регистър на допуснатите участници, придобили право да участват в тръжни процедури

- (1) Регистърът на допуснатите участници, придобили право да участват в тръжни процедури е публичен.
- (2) Регистърът на допуснатите участници се публикува на Платформата.
- (3) Регистърът на допуснатите участници се допълва/обновява текушо, в случай че се получат заявления от нови кандидати, които отговарят на изискванията на оператора или вече регистрирани престанат да отговарят на изискванията или при постъпване на информация от вече регистрирани участници за промяна на данните, с които те са вписани в регистъра.
- (4) Регистърът съдържа следната информация:
  1. Наименование на доставчика;
  2. Тип на доставчика;
  3. Седалище;
  4. Адрес за кореспонденция;
  5. Наименование на единиците/модулите, предоставящи резерв;
  6. EIC код на всяка единица/модул, предоставяща резерв, resp. група от самостоятелни единици/модули;
  7. Дата на първоначална регистрация;
  8. Статус;
  9. Дата на включване/изключване/актуализация на данните за съответния доставчик;
  10. Номер на актуален договор, склучен по реда на тези Правила;
  11. Технически характеристики на единиците/модулите, предоставящи съответния резерв.

Член 10. Изключване от регистъра

- (1) Участникът ще бъде изключен от регистъра на допуснатите участници, придобили право да участват в тръжни процедури при установяване на някое от следните обстоятелства:

1. ако наруши тези правила, прояви некоректни действия или по какъвто и да е начин нарушава или заплашва да наруши организацията на тръжната процедура или на тези правила, в т.ч. за случаите по чл. 11, ал. 14;
  2. ако е обявен в ликвидация или неплатежоспособност или е открыто производство по несъстоятелност;
  3. ако е представил невярна информация;
  4. ако в рамките на дванадесет месеца от установяване на нарушение по чл. 15, ал. 1, т. 1, 2 или 3 допусне още две нарушения от същия вид.
  5. при прекратяване на договора - Приложение №3 от тези Правила.
- (2) Изключването на участник се отразява в регистъра на доставчиците на допълнителни услуги, придобили право да участват в тръжни процедури, а обоснованото решение се публикува на Платформата.
- (3) Участник, който е изключен от регистъра, може да подаде молба за нова регистрация в срок не по-рано от два месеца от датата на изключването му.

Раздел III. Тръжни процедури

Член 11. Основни принципи

- (1) ЕСО организира тръжни процедури за период от един месец за различни разполагаеми допълнителни услуги, чрез Платформата.
- (2) Датата на стартиране на тръжни процедури се обявява предварително на сайта на ЕСО и Платформата.
- (3) Резервът за първично регулиране на честотата и вторично (автоматично и ръчно) регулиране на честотата и обменните мощности може да се предлага на тръжна процедура от всеки регистриран за целта доставчик на допълнителни услуги в размер не по-малък от ограничението по чл. 147 от ПТЕЕ.
- (4) Класирането на участниците в тръжни процедури за резерви за първично и вторично (автоматично и ръчно) регулиране се извършва чрез подредба по възходящ ред на абсолютната стойност на сумарните им ценови предложения, изчислена по следната формула:

$$\mathbb{C}_{\text{СЦП}} = |0,8 \mathbb{C}_{\text{ЕРнагоре}} - 0,1 \mathbb{C}_{\text{ЕРнадолу}} + 0,1 \mathbb{C}_p|,$$

където

$\mathbb{C}_{\text{СЦП}}$ е сумарно ценово предложение на участник;

$\mathbb{C}_{\text{ЕРнагоре}}$ е ценово предложение на участник за балансираща енергия за регулиране нагоре в лв./MWh;

$\mathbb{C}_{\text{ЕРнадолу}}$ е ценово предложение на участник за балансираща енергия за регулиране надолу в лв./MWh;

$\mathbb{C}_p$ е ценово предложение на участник за разполагаемост на съответната допълнителна услуга в (lv./MW)/h.

- (5) Предложените цени за балансираща енергия за регулиране надолу и нагоре следва да са съобразени с актуалното решение на КЕВР за пределни цени за сключване на сделки на балансирация пазар.

- (6) Предложената цена за предоставяне на разполагаемост за съответната допълнителна услуга не може да надвишава пределната цена, посочена от ЕСО при обявяване на тръжната процедура и определена на база признатите разходи за допълнителни услуги съобразно актуалното ценово решение на КЕВР.
- (7) Предложения на участниците, които не са съобразени с изискванията на ал. 5 и ал. 6 няма да бъдат приемани от Платформата.
- (8) Доставена балансираща енергия в резултат на активирането на единиците/модулите, предоставящи резерв, се разплаща по реда на ПТЕЕ и Приложение 3 от тези Правила.
- (9) Всеки класиран участник, получава цена за разполагаемост в (lv./MW)/h, определена от тръжния процес за съответните разполагаеми допълнителни услуги, съгласно чл.129, ал.5 и чл.131 ал.3 от ПТЕЕ, като плащането се прилага и по време на активирането на съответния резерв по диспечерско разпореждане.
- (10) Достъпът на всеки от доставчиците за участие в тръжната процедура е чрез потребителско име и парола с двуфакторна автентификация за идентификация при вход в Платформата, като достъпът е забранен за участници със статус „изключен“ по реда на чл. 10.
- (11) След изтичането на крайния срок за подаване на предложения за съответния търг не се позволява подаване на предложения.
- (12) Резултатите от класирането са публично достъпни на Платформата.
- (13) Всички указания за часово време, посочени в тези правила, са в българско часово време.
- (14) Преди, по време на и след тръжна процедура участниците трябва да се въздържат от всякакви действия, които влияят неблагоприятно или застрашават да повлият неблагоприятно на конкуренцията при организацията на тръжната процедура, или които целят нечестна игра, или които по някакъв друг начин нарушават или застрашават да нарушият организацията, прозрачността и ефективността на тръжната процедура.
- (15) Участниците в тръжните процедури по чл. 12, чл. 13 и чл. 14, следва да предлагат минимум количествата, определени от ЕСО ЕАД, по реда на чл. 77, ал. 11 от ПТЕЕ.
- (16) Ако след приключване на тръжните процедури по чл. 12, чл. 13 и чл. 14, целия или част от диапазона за регулиране не е класиран и подреден в съответния приоритетен списък, то участника може да го използва за търговски цели.
- (17) По време на периода на доставка на разполагаемост за съответния вид резерв, всеки индивидуален доставчик или агрегатор има право да я преразпределя между единиците си, предоставящи резерв, като за целта уведомява оперативно ЕСО.
- (18) След одобрение от ЕСО на подадено своевременно искане, резервите, класирани и подредени в приоритетни списъци, могат да бъдат изцяло или частично прехвърляни между индивидуалните доставчици/агрегатори, като размерът и цената им се запазват съгласно съответното класиране на тръжните процедури.
- (19) За случаите по ал.18 се изиска изрични потвърждения по отношение периода, размера и цената получени по факс или електронна поща и от трите страни: ЕСО, прехвърлящия резервите и заместващите индивидуални доставчици/агрегатори.

Член 12. Участие и класиране в тръжни процедури за резерв за първично регулиране на честотата

- (1) ЕСО обявява количеството резерв за първично регулиране на честотата в MW, което ще се търгува за съответния период.
- (2) Всяка тръжна процедура за съответния период стартира най-късно 7 дни преди крайния срок за подаване на предложения, след което участниците могат да подават предложенията си през Платформата съгласно инструкцията за електронно подаване на предложения (Приложение №4).
- (3) Участниците могат да коригират своите предложения до обявения краен срок за съответната тръжна процедура, но предимство по ал. 10 получават тези, които по-рано са подали последното си предложение.
- (4) Крайният срок за подаване на предложения е 14:00 часа на 25-то число на месеца, предхождащ тръжния период.
- (5) Всеки регистриран доставчик е задължен да предлага единиците/модулите, предоставящи резерв, ако има търговски график за доставка с тях.
- (6) Индивидуален доставчик предлага целия диапазон за регулиране нагоре на единиците/модулите, предоставящи резерв, но не повече от 15MW, като се закръгля на цяло число.
- (7) Агрегатор предлага целия диапазон за регулиране нагоре на единиците/модулите, предоставящи резерв, но не повече от 25MW, като се закръгля на цяло число.
- (8) Предложението съдържа постоянно количество резерв в MW, постоянна цена на балансираща енергия за регулиране нагоре и регулиране надолу в лв./MWh при активирането му за целия тръжен период, съобразно актуалното решение на КЕВР за пределните цени за балансираща енергия и постоянна цена за доставка на разполагаемост за първично регулиране в (лв./MW)/h за съответния период.
- (9) Класирането се извършва по реда на чл.11, ал.4 от тези Правила.
- (10) В случай че двама или повече участници в тръжната процедура са представили предложения с една и съща абсолютна стойност на сумарно ценово предложение, участниците се класират по възходящ ред на часа, в който са подали последното си предложение.
- (11) В случаите, в които по тръжната процедура се класират повече от един участник и общото предоставено от тях количество надвишава обявената необходима мощност за съответния резерв, разликата между необходимия общ резерв и приетите предложения може да бъде запълнена до необходимия размер от последния класиран участник, като се приема изцяло неговото предложение.
- (12) Ако няма достатъчно предложения, ЕСО допълва недостига като посочва до 15:00 часа на същия ден доставчиците и съответният размер на резерва при цена за разполагаемост, посочена в чл. 129, ал. 4 от ПТЕЕ.
- (13) Публикуване на резултатите от всяка тръжна процедура се извършва до 1 час след крайния срок по ал.4.
- (14) Класираните предложения на участниците в съответната тръжна процедура и/или посочените по реда на ал. 12 се подреждат в приоритетен списък на резервите за първично регулиране на честотата по смисъла на чл. 141 от ПТЕЕ и се активират по реда на чл.152 от ПТЕЕ.

Член 13. Участие и класиране в тръжни процедури за резерв за автоматично вторично регулиране на честотата и обменните мощности

- (1) ЕСО обявява количеството резерв за автоматично вторично регулиране на честотата и обменните мощности в MW, което ще се търгува за съответния период.
- (2) Всяка тръжна процедура стартира веднага след публикуване на резултатите по чл. 12, ал. 13 за съответния период, след което участниците могат да подават предложенията си през Платформата съгласно инструкцията за електронно подаване на предложения (Приложение №4).
- (3) Участниците могат да коригират своите предложения до обявения краен срок за съответната тръжна процедура, но предимство по ал. 11 получават тези, които по-рано са подали последното си предложение.
- (4) Крайният срок за подаване на предложения е 09:00 часа на 26-то число на месеца предхождащ тръжния период.
- (5) Всеки регистриран доставчик е задължен да предлага единиците/модулите, предоставящи резерв, ако има търговски график за доставка с тях.
- (6) Индивидуален доставчик трябва да предлага минимум 15% от инсталираната мощност на най-големия модул за производство на електроенергия и/или потребляващи единици, като се закръгля на кратно на 5 число.
- (7) Агрегатор трябва да предлага минимум 15% от инсталираната мощност на най-големия модул за производство на електроенергия и/или потребляващи единици, като се закръгля на кратно на 5 число.
- (8) Предложението съдържа постоянно количество резерв в MW, постоянна цена на балансираща енергия за регулиране нагоре и регулиране надолу в лв./MWh при активирането му за целия тръжен период, съобразно актуалното решение на КЕВР за пределните цени за балансираща енергия и постоянна цена за доставка на разполагаемост за автоматично вторично регулиране в (лв./MW)/h за съответния период.
- (9) Предлаганото количество резерв в MW на предложението трябва да бъде съобразено, ако съответните единици/модули, предоставящи резерв вече са класирани за предоставяне на резерв за първично регулиране на честотата за съответния период.
- (10) Класирането се извършва по реда на чл. 11, ал.4 от тези Правила.
- (11) В случай че двама или повече участници в тръжната процедура са представили предложения с една и съща абсолютна стойност на сумарно ценово предложение, участниците се класират по възходящ ред на часа, в който са подали последното си предложение.
- (12) В случаите, в които по тръжната процедура се класират повече от един участник и общото предоставено от тях количество надвишава обявената необходима мощност за съответния резерв, разликата между необходимия общ резерв и приетите предложения може да бъде запълнена до необходимия размер от последния класиран участник, като се приема част от неговото предложение.
- (13) Ако няма достатъчно предложения, ЕСО допълва недостига като посочва до 10:00 часа на същия ден доставчиците и съответния размер на резерва при цена за разполагаемост, посочена в чл. 131, ал. 2 от ПТЕЕ.
- (14) Публикуване на резултатите от всяка тръжна процедура се извършва до 1 час след крайния срок по ал.4.

- (15) Класираните предложения на участниците в съответната тръжна процедура и/или посочените по реда на ал. 13 се подреждат в приоритетен списък на резервите за автоматично вторично регулиране на честотата и обменните мощности по смисъла на чл. 141 от ПТЕЕ и се активират по реда на чл. 152 от ПТЕЕ.

Член 14. Участие и класиране в тръжни процедури за резерв за ръчно вторично регулиране на честотата и обменните мощности

- (1) ЕСО обявява количеството резерв за ръчно вторично регулиране на честотата и обменните мощности в MW, което ще се търгува за съответния период.
- (2) Всяка тръжна процедура за съответния период стартира веднага след публикуване на резултатите по чл. 13, ал. 14 за съответния период, след което участниците могат да подават предложенията си през Платформата съгласно инструкцията за електронно подаване на предложения (Приложение №4).
- (3) Участниците могат да коригират своите предложения до обявения краен срок за съответната тръжна процедура, но предимство по ал. 12 получават тези, които по-рано са подали последното си предложение.
- (4) Крайният срок за подаване на предложения е 11:00 часа на 26-то число на месеца предхождащ тръжния период.
- (5) Всеки регистриран доставчик е задължен да предлага всяка свободна разполагаема мощност на единиците/модулите за производство на електроенергия, която не е ангажирана с търговски график за доставка.
- (6) Всеки регистриран доставчик е задължен да предлага всяка свободна разполагаема нетна мощност на единиците/модулите на потребяващите единици.
- (7) Индивидуален доставчик трябва да предлага минимум 20% от инсталированата мощност на най-големия модул за производство на електроенергия и/или потребяващи единици, но не по-малко от минималната работна мощност, като се закръгля на кратно на 5 число.
- (8) Агрегатор трябва да предлага минимум 20% от инсталированата мощност на най-големия модул за производство на електроенергия и/или потребяващи единици, но не по-малко от минималната му работна мощност, като сумата се закръгля на кратно на 5 число.
- (9) Предложението съдържа постоянно количество резерв в MW, постоянна цена на балансираща енергия за регулиране нагоре и регулиране надолу в лв./MWh при активирането му за целия тръжен период, съобразно актуалното решение на КЕВР за пределните цени за балансираща енергия и постоянна цена за доставка на разполагаемост за ръчно вторично регулиране в (лв./MW)/h за съответния период.
- (10) Предлаганото количество резерв в MW на предложението трябва да бъде съобразено, ако съответните единици/модули, предоставящи резерв са класирани за предоставяне на резерв за първично регулиране на честотата и/или резерв за автоматично вторично регулиране на честотата и обменните мощности за съответния период.
- (11) Класирането се извършва по реда на чл. 11, ал. 4 от тези Правила.
- (12) В случай че двама или повече участници в тръжната процедура са представили предложения с една и съща абсолютна стойност на сумарно ценово предложение, участниците се класират по възходящ ред на часа, в който са подали последното си предложение.

- (13) В случаите, в които по тръжната процедура се класират повече от един участник и общото предоставено от тях количество надвишава обявената необходима мощност за съответния резерв, разликата между необходимият общ резерв и приетите предложения може да бъде запълнена до необходимия размер от последния класиран участник, като се приема част от неговото предложение, но не по-малко от нетния технически минимум на работна мощност на модул за производство на електроенергия или не по-малко от междинната нетна мощност с устойчива работа на потребяваща единица¹.
- (14) Ако няма достатъчно предложения, ЕСО допълва недостига като посочва до 12:00 часа на същия ден доставчиците и съответния размер на резерва при цена за разполагаемост, посочена в чл. 131, ал. 2 от ПТЕЕ.
- (15) Публикуване на резултатите от всяка тръжна процедура се извършва до 1 час след крайния срок по ал.4.
- (16) Класираните предложения на участниците в съответната тръжна процедура и/или посочените по реда на ал. 14 се подреждат в приоритетен списък на резервите за ръчно вторично регулиране на честотата и обменните мощности по смисъла на чл. 141 от ПТЕЕ и се активират по реда на чл.152 от ПТЕЕ.

Член 15. Нарушение при изпълнение на техническото предложение

- (1) ЕСО ще третира като нарушения следните неизпълнения на техническото предложение за участие в тръжна процедура:
  1. Непълноценно участие на съответна единица/модул, предоставящ резерв, в първичното регулиране при възникнало смущение в честотата на ЕЕС по-голямо от +/-100mHz, регистрирано от SCADA/EMS системата на ЕСО или регистриращи устройства на ЕСО;
  2. Неучастие в автоматично вторично регулиране на единиците/модулите, предоставящи резерв, по вина на доставчика сумарно за време повече от един процент (1%) от периода на съответната тръжна процедура. Това е сумата на времената, през които съответните единици/модули, предоставящи резерв, участват във вторичното регулиране, но не изпълняват заданието в съответствие с договорените/настроени регулируеми параметри (диапазон на регулиране, скорост на изменение на мощността, закъснение на началото на реакция, точност на изпълнение на заданието) за повече от 15 последователни минути.
  3. Неспазване на чл. 98, ал. 3, т. 3 от ПУЕЕС при активиране на ръчно вторично регулиране сумарно за време повече от един процент (1%) от периода на съответната тръжна процедура.
- (2) При установяване на нарушение по ал. 1, ЕСО не дължи на доставчика цена за съответния вид разполагаемост за целия тръжен период, за който доставчикът е бил класиран.

---

¹ Междинна нетна мощност е мощност при която потребяващи единици на участника могат да работят устойчиво в рамките на тръжните периоди. Тя е по-малка от максимално потребената нетна мощност и по-голяма от минимално допустимата нетна мощност на единиците/модулите.

Член 16. Извънредни ситуации

При техническа невъзможност да се организират тръжните процедури, ЕСО посочва доставчиците на резерв, определени по технически критерии до 17:00 часа на деня, в който се провежда тръжната процедура за съответната допълнителна услуга.

Раздел IV. Разни

Член 17. Съобщения

Всички съобщения, направени съгласно тези Правила, са в писмен вид и се изпращат до адреса на съответната страна, посочен в заявлението за участие в предварителен подбор, с изключение на случаите, в които тези Правила предвиждат друго и/или когато съответните съобщения са публикувани на Платформата.

Член 18. Ограничаване на отговорността

- (1) ЕСО няма да носи отговорност към участник за щети, произлезли в резултат на участие или неучастие на дадена тръжна процедура, или от резултатите от тръжна процедура, или от тръжна процедура, която не се е състояла, и участникът следва да смята ЕСО за невиновно и да го обезщетява по отношение на искове за такива щети от трети страни.
- (2) ЕСО си запазва правото да приеме или отхвърли всички представени предложения, както и да прекрати тръжната процедура по всяко време, без да дължи компенсации на засегнатите участници, в случай че е налице технически проблем, възпрепятстващ провеждането, участието и/или класирането на тръжната процедура.
- (3) Резултатите от тръжната процедура по никакъв начин няма да се считат, обвързват или отнасят до доставка на електрическа енергия за балансиращ пазар или до каквито и да е права, отговорности или финансови аспекти, свързани с доставка на електрическа енергия.
- (4) Всички разходи на участниците, свързани с регистрацията и участието им в тръжните процедури, са за тяхна сметка и операторът по никакъв начин няма да участва в тях.

Член 19. Поверителност

- (1) ЕСО ще счита цялата информация, свързана с провежданите тръжни процедури, за поверителна и няма да допуска разкриването ѝ без предварително съгласие на участника, за когото се отнася, с изключение на информацията, която следва да е публична по смисъла на тези правила и тръжните процедури.
- (2) Алинея (1) не се отнася за разкриването на информация пред институциите на Европейския съюз, държавни и регуляторни органи, компетентни съдилища, арбитри или юрисдикции, доколкото такова разкриване е разпоредено или необходимо, по процедура, по която ЕСО е страна.

Член 20. Независимо действие

Ако обществен орган или съд обяви която и да е част от тези правила за недействителна или незаконообразна, това не засяга действителността на останалите разпоредби на правилата, доколкото те не противоречат на действащото законодателство.

Член 21. Приложимо законодателство и уреждане на спорове

- (1) Всякакви спорове, които възникват от или във връзка с тези правила или по отношение на тръжните процедури, ще се отнасят до компетентния съд в гр. София, Р България.

- (2) Тези правила и тръжните процедури, които се провеждат в съответствие с тях, се подчиняват на българското материално право.

Член 22. Непреодолима сила

- (1) Като събитие, представляващо непреодолима сила (форсмажор), следва да се тълкува всяко непредвидимо събитие или положение, което не подлежи на разумния контрол на ЕСО и не се дължи на вина на ЕСО, и дружеството не може разумно да го избегне или преодолее, и което създава неспособност за ЕСО да изпълнява временно или постоянно своите и на служителите си задължения според тези правила, в съответствие със сроковете и условията в тях.
- (2) В случай на непреодолима сила задълженията на ЕСО, с изключение на задълженията за поверителност, следва да се преустановят от датата на настъпване на непреодолимата сила.
- (3) При никакви обстоятелства ЕСО не може да бъде смятано за отговорно или да се иска от него да плаща каквато и да е неустойка за понесени щети, поради неизпълнение или неизправно изпълнение на всички или част от задълженията на дружеството, когато такова неизпълнение или неизправно изпълнение се дължи на непреодолима сила.
- (4) ЕСО и участниците следва да положат всички възможни усилия да ограничат последиците и продължителността на събитието, представляващо непреодолима сила.
- (5) Ако обстоятелствата, представляващи непреодолима сила, продължат повече от 30 (тридесет) дни, ЕСО може да прекрати работата си по тръжните процедури съгласно тези Правила, като публикува уведомление за това на Платформата.

Член 23. Изменение на правилата

- (1) Изменения на тези правила се правят в писмена форма. Ако техническите условия и приложимата уредба се променят съществено, по-специално поради законови изисквания, действие на органи или правила, наложени от регуляторния орган и/или споразумения между сдружения от електроенергийната промишленост на национално или международно равнище, или ако процесът за търгуване на тръжните процедури се разгърне, правилата ще бъдат изменени.
- (2) Ако участниците не са известили тръжния оператор за желанието си да прекратят регистрацията си във връзка с ал. 1, съгласието за изпълнение на изискванията на правилата, дадено със заявлението за участие в предварителен подбор по чл. 7, ще се отнася и за всяка следваща промяна на Правилата, публикувани от страна на ЕСО на Платформата.

Раздел V. Приложения

Приложение №1. Изисквания към информацията в реално време. Условия за участие в първично регулиране на честотата и вторично (автоматично и ръчно) регулиране на честотата и обменните мощности.

Приложение №2. Образец на заявление за участие в предварителен подбор.

Приложение №3. Договор сключен по реда на тези Правила.

Приложение №4. Инструкция за електронно подаване на предложения. (Инструкцията е достъпна за регистрирани доставчици)